

สรุปประเด็นการให้สัมภาษณ์ของ
นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ในรายการจุดเปลี่ยนประเทศไทย เรื่อง “การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมตามร่างรัฐธรรมนูญ”
ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (ช่อง NBT)
วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙

โดยที่บทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเป็นประเด็นสำคัญ ดังนั้น เมื่อเริ่มวางกรอบการร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงได้พิจารณาถึงสภาพปัญหาของบ้านเมืองในปัจจุบัน ซึ่งมี ๒ เรื่องใหญ่ ๆ คือ ปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำ และปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน โดยการทุจริตคอร์รัปชันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกันและเป็นผลลัพธ์ที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม นอกจากนี้ประเทศไทยมีระเบียบและกฎหมายที่อ่อนแอ จึงทำให้เกิดความแตกต่างกันของคนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างระหว่างคนรวยกับคนจน ความแตกต่างในด้านโอกาสต่าง ๆ ความแตกต่างของโรงเรียนชนบทกับโรงเรียนในเมืองที่มีความพร้อมทั้งด้านอาคารสถานที่และครูผู้สอน ขณะที่โรงเรียนในชนบทมีครู ๑ คนแต่สอนหลายชั้นเรียน ทำให้เด็กได้รับโอกาสทางการเรียนที่ต่างกัน หรือแม้กระทั่งความแตกต่างในการเลี้ยงดูตั้งแต่เด็ก การได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ตั้งแต่เด็ก เด็กที่มีความพร้อมก็จะได้รับการเลี้ยงดูที่ดีกว่า ทำให้มีสติปัญญาดีกว่าเด็กที่ไม่มีความพร้อม นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างในเรื่องของรายได้และทรัพย์สิน ความแตกต่างในเรื่องอาชีพ บางคนเริ่มต้นทำงานด้วยอาชีพที่ดีและมั่นคง แต่อีกคนไม่ได้เรียนหนังสือ จึงทำให้เกิดความแตกต่างในการประกอบอาชีพและรายได้ สุดท้ายก็ทำให้เกิดเหลื่อมล้ำในเรื่องของความเป็นคน มักจะถูกดูถูกดูแคลน ถูกกีดกัน ถูกละเมิดสิทธิโดยไม่รู้ตัว สรุปได้ว่าความเหลื่อมล้ำมี ๔ มิติ คือ (๑) มิติด้านอำนาจ เช่น อำนาจเงิน อำนาจยศ/บรรดาศักดิ์ อำนาจความรู้ (๒) มิติด้านโอกาส โดยเฉพาะโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ โอกาสในการเข้าถึงการบริการสาธารณสุขของรัฐ (๓) มิติด้านรายได้และทรัพย์สิน บางคนมีรายได้และทรัพย์สินจำนวนมาก แต่บางคนยากจน และ (๔) มิติด้านศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำสภาพปัญหาความเหลื่อมล้ำดังกล่าวมาพิจารณาในการร่างรัฐธรรมนูญ โดยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการลดความเหลื่อมล้ำในหลายหมวด ทั้งหมดทั่วไป หมวดสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ หน้าที่ในการออกกฎหมายของรัฐสภา การบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรี หมวดศาล องค์กรอิสระ การปฏิรูปประเทศ และบทเฉพาะกาล โดยเฉพาะมีบทบัญญัติที่ว่าด้วยการคุ้มครองคนแฉเบาะแสการทุจริต รวมถึงกำหนดให้มีการบัญญัติกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติอย่างเท่าเทียมกัน โดยให้เร่งออกกฎหมายภายใน ๑ ปี เพื่อคลายเงื่อนไขความเหลื่อมล้ำในสังคม

สำหรับความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติให้รัฐจัดการศึกษาฟรี ๑๒ ปีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งยังกำหนดให้รัฐต้องดูแลเด็กเล็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๓ ขวบ เพราะความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของครอบครัวที่ยากจนทำให้เด็กบางคนได้รับสารอาหารน้อยมาตั้งแต่เกิด ครอบครัวไม่มีความพร้อมในการดูแล ทำให้สติปัญญาของเด็กแตกต่างจากเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีความพร้อม หากก่อน

เข้า ป. ๑ เด็กได้รับสารอาหารที่สมบูรณ์ มีครอบครัวที่อบอุ่นและมีความพร้อม ก็จะส่งผลให้เด็กมีสติปัญญาดี แม้คนยากจนแต่สติปัญญาดีจะมีบ้างแต่น้อย ดังนั้นจึงกำหนดให้รัฐต้องมีหน้าที่ดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิด เพื่อเติบโตเป็นกำลังสำคัญให้กับประเทศ นอกจากนี้ยังกำหนดให้รัฐต้องดูแลเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาจนถึงวันที่เด็กคลอด เพราะปัจจุบันมีคุณแม่ที่ไม่มีความพร้อม คุณแม่บางคนป่วยไม่มีเงินรักษาทำให้ส่งผลกระทบต่อเด็กในครรภ์ ดังนั้นรัฐต้องเข้ามาดูแลเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทางกายภาพและจิตใจตั้งแต่เริ่มต้น

ความเหลื่อมล้ำประการต่อมา คือ ความเหลื่อมล้ำด้านอาชีพและที่ดินทำกิน รัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง รัฐต้องจัดระบบน้ำอุปโภคบริโภคและปัจจัยการผลิตให้เพียงพอต่อการประกอบอาชีพของประชาชน หากประชาชนเสียพื้นที่ทำกินรัฐก็ต้องเข้ามาช่วย หากถูกเวนคืนก็ต้องให้คุ้มครองสิทธิของประชาชน หากประชาชนได้รับผลกระทบจากการกระทำของรัฐ ก็จะต้องได้รับการเยียวยา รวมทั้งให้มีการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้รัฐต้องดูแลความเป็นธรรมให้แก่ประชาชนให้ได้รับความเป็นธรรมอย่างเท่าเทียมกัน

ในเรื่องการจัดทำงบประมาณ รัฐต้องคำนึงถึงความต่างทางเพศของคนในสังคมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เช่น การสร้างห้องน้ำในโรงเรียน เดิมมีจำนวนห้องน้ำเท่ากันทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง แต่ร่างรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้รัฐต้องคำนึงถึงความต่างทางเพศ โดยห้องน้ำเพศชายต้องน้อยกว่าเพศหญิง เพราะเพศหญิงใช้เวลาในการเข้าห้องน้ำนาน นอกจากนี้ หาก ส.ส. คนใดมีการหาเสียงว่า ถ้าไม่เลือกตนก็จะไม่ได้รับงบประมาณลงไปในจังหวัดนั้น ก็ได้แก้ไขปัญหาโดยบัญญัติไว้ในเรื่องการแปรญัตติงบประมาณที่จะต้องมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ หากผู้ใดทุจริตก็จะถูกลงโทษด้วยการคืนเงินพร้อมดอกเบี้ยและมีอายุความ ๒๐ ปี หากรัฐมนตรีทุจริตก็ต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ และได้กำหนดให้รัฐต้องจัดทำงบประมาณแบบสมดุลทั้งทางวัตถุและจิตใจ

นอกจากการลดความเหลื่อมล้ำที่ได้บัญญัติไว้ให้เป็นหน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐแล้ว ยังได้บัญญัติไว้ในเรื่องสิทธิของประชาชนที่สามารถเข้าถึงและเรียกร้องสิทธิจากรัฐและรัฐต้องจัดให้ รัฐต้องลดความเหลื่อมล้ำในเรื่องการสร้างรายได้โดยทุกคนต้องอยู่ในระบบภาษีอากร มีการปฏิรูปในเรื่องระบบภาษี มีการกระจายทรัพยากรต่าง ๆ และมีการกระจายที่ดินทำกินให้แก่ประชาชน

สำหรับความเหลื่อมล้ำในเรื่องของการทุจริต ร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้บัญญัติให้มีการตรวจสอบการทุจริตโดยตรวจสอบตั้งแต่การเข้าสู่อำนาจรัฐไปจนถึงการลดความบกพร่องของระบบการตรวจสอบ เพราะเรื่องทุจริตคอร์รัปชันทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำและเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกัน ดังนั้นร่างรัฐธรรมนูญนี้จึงมุ่งแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำในสังคมเป็นหลัก

โดย ฝ่ายเลขานุการ คณะอนุกรรมการ
ประชาชนสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน
ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ